

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PROCHOT

2010 - 2017

december 2010

PROCHOT

Obec Prochot je malá podhorská dedinka bez hmotných bohatstiev. Obec leží v doline Prochotského potoka obklopená z troch strán vrchmi pohoria Vtáčnik. Prvá písomná zbierka o Prochote je z roku 1414. Vzhľadom nato, že Prochot bol aj v minulosti najvzdialenejšou osadou Šášovského panstva, zemepán pridelil tejto kolónii lokátora. Z ústneho podania sa zachovalo, že prvý lokátor sa volal Profét a jeho meno spolu so slovom „priechod“ sa stali základom pre vznik názvu obce Prochot. Niekoľko rokov sa na území obce Prochot ťažila strieborná, olovená a medená ruda. Našli sa tu aj náleziská hnedého a čierneho uhlia.

Obec Prochot leží v príjemnej podhorskej klíme na východnom úpätí Vtáčnika v nadmorskej výške 590 – 620 m.n.m., o rozlohe katastra 1851 ha, z ktorých 809 ha je intravilán. Tok Prochotského potoka tvorí prirodzenú os obce. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 385 m.n.m. v údolí Prochotského potoka, najvyšší dosahuje 1274,4 m.n.m. na kóte Veľká Homôľka .

Chotár obce sa využíva prevažne na poľnohospodárske účely. Os obce tvorí štátna cesta spájajúca obec so susednou obcou Horná Ždaňa. Obec je súčasťou okresu Žiar nad Hronom, ktorý územne patrí do Banskobystrického kraja. Vzdialenosť obce od okresného mesta je 25 km a obec je okrajová, čo dostáva obec do nepriaznivej existenčnej pozície. Obec je dnes

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PROCHOT

zelektrifikovaná a má vybudovaný vodovod. Do majetku obce Prochot ako právnickej osoby patria nehnuteľnosti ako moderná budova kultúrneho domu s ubytovaním, viacúčelová budova obecného úradu z časti zrekonštruovaná na zariadenie sociálnych služieb, budova domu smútku a budova šatní TJ, ako aj hnuťelný majetok a majetkové práva v spoločnosti, ktorá sa snaží o rozvoj podnikania v obci.

OBSAH:

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb.....	4
1.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb.....	4
2. Analýza sociologických a demografických údajov obce Prochot.....	5
2.1. Sociálno – demografická analýza k 31.08.2010.....	5
2.2. Prehľad počtu obyvateľov.....	6
2.3. Veková štruktúra obyvateľstva.....	7
2.4. Školstvo.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
2.4.1 <i>Materská škola Prochot</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
3. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb a predpokladaných potrieb sociálnych služieb podľa jednotlivých cieľových skupín.....	8
3.1. Seniori.....	9
3.1.1. <i>Domov sociálnych služieb a domov pre seniorov Jesienka</i>	12
3.2. Zdravotne postihnutí občania.....	13
3.3. Sociálne poradenstvo a sociálna prevencia.....	14
3.4. Pomoc rodinám a deťom.....	14
4. SWOT analýza v sociálnej oblasti v obci Prochot.....	18
5. AKČNÝ PLÁN.....	20
6. ZÁVER.....	21
7. LITERATÚRA.....	22

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

30. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý rozdeľuje sociálne služby do piatich skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie, alebo od cieľovej skupiny ktorej sú určené:

1. sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania...)
2. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladaenia rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu.....)
3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, prepravná služba, sprievodcovská a predčítateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok.....)
4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.....)
5. podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, pracovňa, stredisko osobnej hygieny....)

Zákon o sociálnych službách v šiestej časti obsahuje ustanovenia o komunitnom rozvoji a komunitnom pláne v oblasti poskytovaní sociálnych služieb. Zákon o sociálnych službách § 83 ukladá obciam a mestám vypracúvať komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode obce. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby.

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny spracovalo v súlade so zákonom o sociálnych službách Národné priority rozvoja sociálnych služieb do roku 2013.

V rámci týchto priorít sú stanovené:

- A/ Hlavné ciele rozvoja a skvalitnenia sociálnych služieb
- B/ Priority rozvoja sociálnych služieb

A . Hlavné ciele rozvoja sociálnych služieb:

1. Zabezpečenie práva občanov na sociálne služby
2. Zvýšenie kvality a dostupnosti sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj nedostatkových alebo chýbajúcich služieb.

B. Priority rozvoja sociálnych služieb:

Priorita č. 1

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb.

Priorita č. 2

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Priorita č. 3

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovania sociálnych služieb prostredníctvom inovatívnych terapií, tvorivých dielní, rekonštrukcie, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb.

Priorita č. 4

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.

Ciele a priority stanovené v Národných prioritách rozvoja sociálnych služieb majú podľa zákona o sociálnych službách následne rozpracovať obce a samosprávne kraje. Vo svojich komunitných plánoch sociálnych služieb majú prijať konkrétne úlohy a opatrenia na zabezpečenie ich rozvoja. Tieto aktivity je potrebné zabezpečiť na základe analýzy poskytovaných sociálnych služieb, potrieb a tradícií svojho územia. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Tento plán v svojej analýze stanovuje silné aj slabé stránky sociálneho rozvoja obce a zámery jeho rozvoja.

Komunitný plán obce Prochot vychádza z vyššie uvedených legislatívnych úloh, koncepčných zámerov, priorít rozvoja sociálnych služieb, plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ako aj analýzy stavu a potrieb sociálnych služieb. V rámci projektu prebehlo komunitné plánovanie na obecnej úrovni, ktoré pozostávalo z dotazníkovej metódy zo strany obyvateľov obce a stretnutí ostatných subjektov, ktoré poskytujú sociálne služby pre obyvateľov.

2. Analýza sociologických a demografických údajov obce Prochot

Analýza potrieb obyvateľov, ktorí sú odkázaní na sociálne služby, je prvou vecnou úlohou komunitného plánovania. Potreby sa určujú na základe dvoch rozdielnych súborov dát. Prvým súborom dát sú štatistické a ekonomické údaje o obyvateľstve danej obce. Tieto údaje nám hovoria, v akej miere sú v populácii daného územia zastúpení obyvatelia, ktorí sú užívateľmi služieb: seniori, osoby so zdravotným postihnutím, deti atď. Dlhšie časové rady vypovedajú o trendoch, predovšetkým o raste či poklese jednotlivých sociálnych skupín [1].

2.1. Sociálno – demografická analýza k 31.08.2010

1. Celkový počet obyvateľov:	590
2. Rozdelenie podľa častí obce:	-
3. Veková štruktúra obyvateľov:	
· predproduktívny vek – do 18 rokov:	114
· produktívny vek – od 19 do 60 rokov:	347
· poproduktívny vek – nad 60 rokov:	129

4. Štruktúra obyvateľov nad 60 rokov:

· od 61 do 64 rokov:	20
· od 65 do 69 rokov:	30
· od 70 do 74 rokov:	20
· od 75 do 79 rokov:	20
· od 80 do 84 rokov:	23
· od 85 do 90 rokov:	14
· 90 a viac rokov:	2
· spolu:	129

5. Celkový počet rodín: 230

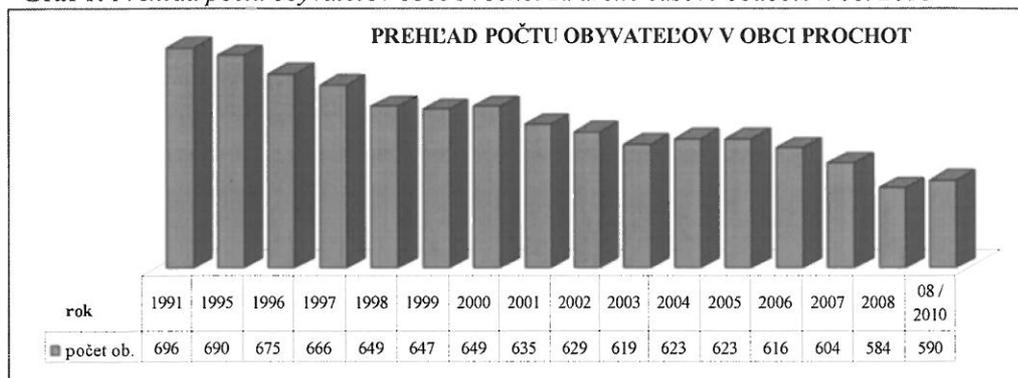
· z toho s nezaopatrenými deťmi:	70
· počet neúplných rodín s deťmi:	7
· počet nezamestnaných občanov:	46
· počet novorodencov za rok 2010:	4
· počet úmrtí za rok 2010:	8
· počet svadieb za rok 2010:	3
· počet rozvodov za rok 2010:	0

6. Osamelo žijúcich nad 65 rokov: 26

2.2. Prehľad počtu obyvateľov

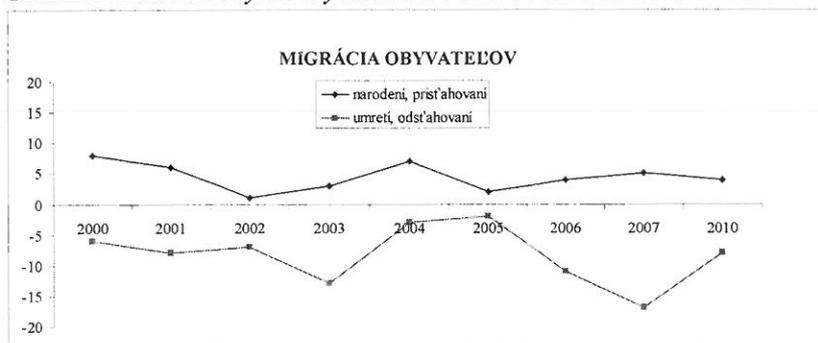
Trendy demografického vývoja predpokladajú znižovanie celkového prírastku obyvateľstva a starnutie obyvateľstva v Slovenskej republike. Prognóza predpokladá, že v najbližších rokoch bude celkový prírastok obyvateľstva stagnovať a približne od roku 2020 sa celkový úbytok obyvateľstva zrýchli [2].

Graf 1: Prehľad počtu obyvateľov obce Prochot za určité časové obdobie k 08. 2010

Zdroj: evidencia obce, vlastné spracovanie

Graf 2: Prírastok a úbytok obyvateľstva v obci Prochot za uvedené časové obdobie

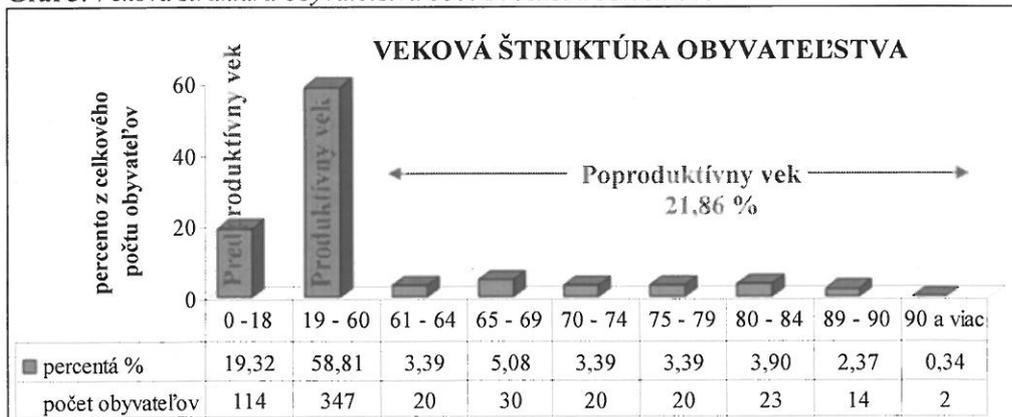
Zdroj: evidencia obce, vlastné spracovanie

V obci Prochot je k 31.08.2010 k trvalému pobytu prihlásených 590 obyvateľov. Uvedená tabuľka prehľadu počtu obyvateľov v obci Prochot spolu s grafickou závislosťou (Graf 1) nám ukazuje, že od roku 1991 až do roku 2008 sa počet obyvateľov v obci Prochot mierne znižoval alebo stagnoval. Celkovo je tu zaznamenaný preukázateľný úbytok obyvateľstva. Počet obyvateľov klesá najmä v dôsledku prirodzeného úbytku pri ktorom je potrebné zohľadniť aj dlhodobé trendy demografického vývoja na Slovensku. Celkový úbytok ako aj dokázateľný prirodzený úbytok obyvateľstva v obci Prochot je spôsobený hlavne celkovo nižšou pôrodnosťou aj značným počtom vystávaných z dôvodu lepších ekonomických príležitostí v iných regiónoch.

2.3. Veková štruktúra obyvateľstva

Prognózy demografického vývinu na Slovensku sú nepriaznivé, aj s ohľadom na zmenu vekovej štruktúry obyvateľstva (starnutie populácie). Po roku 2010 sa výraznejšie zrýchli aj proces starnutia obyvateľstva. V tomto období prejdú do poproduktívneho veku silné populačné ročníky narodené po druhej svetovej vojne a v prvej polovici 50. rokov a naopak do produktívneho veku a veku najvyššej plodnosti zasa slabé populačné ročníky narodené v 90. rokoch [2].

Graf 3: Veková štruktúra obyvateľstva obce Prochot k 31.08.2010

Zdroj: evidencia obce, vlastné spracovanie

3. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb a predpokladaných potrieb sociálnych služieb podľa jednotlivých cieľových skupín

Sociálne služby sú špecializované činnosti na riešenie sociálnej núdze. Zákon taxatívne určuje druh sociálnych služieb §12 Z. z. 448/2008 .

V obci sú sociálne služby poskytované len obcou v zmysle legislatívy, ostatné subjekty neposkytujú sociálne služby v tom pravom slova zmysle, ale aktivitami prispievajú k zlepšeniu kvality života spoluobčanov a vnímame ich ako prevenciu voči sociálno – patologickým javom spoločnosti. Sociálne služby poskytované obcou Prochot spolu s plánovaným stavom sociálnych služieb sú uvedené v Tab. 1.

Tab. 1: Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb v obci Prochot

Subjekt	Súčasný stav sociálnych služieb	Plánovaný stav sociálnych služieb
OcÚ Prochot	<ul style="list-style-type: none"> - Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Jesienka - opatrovateľská služba (1 obyvateľ) - prepravná služba -sprievodcovská a predčítateľská služba -odľahčovacia služba - poskytovanie sociálnej služby v jedálni 	<ul style="list-style-type: none"> - pokračovanie, rozvoj a skvalitnenie v aktivitách DSS a ZpS -aktivizovanie seniorov zapájaním do verejného diania -poskytovanie soc. služby v dennom centrum pre - rozšírenie zariadenia podľa konkrétneho dopytu na poskytovanie služieb z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia alebo nepriaznivého zdravotného stavu; -poskytovanie sociálnej služby v práčovni

Aby sme preskúmali sociálnu situáciu v obci Prochot, ďalším krokom v rámci komunitného plánovania sociálnych služieb bola analýza potrieb obyvateľov obce z hľadiska sociálnych služieb. Táto analýza bola vypracovaná na základe dotazníkoistribuoovaných v obci Prochot. Dotazníky boli distribuované priamo, prostredníctvom dobrovoľníkov. Väčšina dotazníkov bola vyplnená samostatne užívateľmi, v ojedinelých prípadoch bola respondentovi poskytnutá asistancia. Úlohou dotazníka bolo zistiť potreby a problémy užívateľov, dopyt po iných službách, ktoré chýbajú a podnety pre celkové skvalitnenie života v obci. Respondenti boli požiadaní aj o uvedenie základných socio-demografických charakteristík: pohlavie, vek, vzdelanie a rodinný stav.

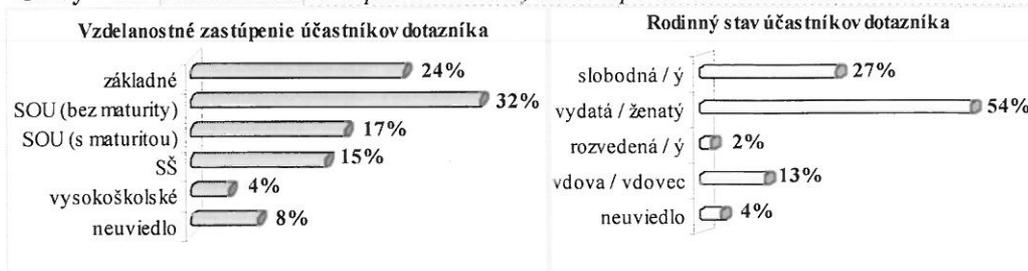
Tab. 2: Všeobecná štruktúra respondentov dotazníka v obci Prochot

Respondentov spolu: 93 obyvateľov obce Prochot				
	pohlavie	muž: 39	žena: 54	spolu: 93
vek	15 - 26 rokov	7	10	17
	27 – 40 rokov	7	12	19
	41 – 60 rokov	17	17	34
	61 - 75 rokov	5	12	17

Komentár [P1]: Ja by som toto dala skôr do kapitoly 2.

	nad 75 rokov	3	3	6
--	--------------	---	---	---

Grafy 4 a 5: Vzdelanostné zastúpenie a rodinný stav respondentov dotazníka v obci Prochot

Komentár [P2]: Aj toto do kapitoly 2.

Napriek relatívne vysokému počtu vyplnených dotazníkov cca 16 % z obyvateľstva obce je potrebné si uvedomiť, že výsledky zachytávajú len názory ľudí, ktorí mali chuť a čas vyplniť dotazník. Práve tieto faktory spoločne poukazovať na nedostatky, riešiť problémy a spolupodieľať sa na zlepšení situácie v obci je pre ďalšie smerovania komunitného plánovania sociálnych služieb v obci dôležité.

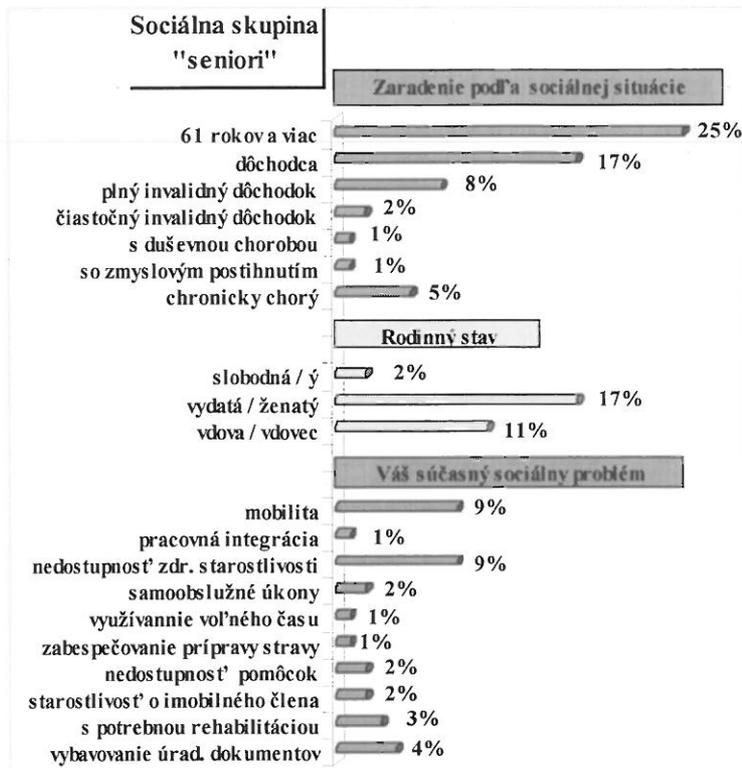
3.1. Obyvatelia s nepriaznivým zdravotným stavom.

Svetová zdravotnícka organizácia považuje za seniorov osoby staršie ako 65 rokov. Náš zákon o sociálnej pomoci definuje nárokovateľnosť služieb pre starších ľudí dosiahnutím dôchodkového veku. Z demografického rozboru obce Prochot (Graf 3) vyplýva, že občania vekovej kategórie nad 65 rokov tvoria 21,9 % (129 obyvateľov) skupinu perspektívne odkázanú, alebo odkázanú na sociálne služby. Ďalším závažným faktom je, že až 26 občanov nad 65 rokov je osamelo žijúcich a nie je preto predpoklad pomoci v rámci rodiny. Zabezpečenie sociálnych služieb pre túto vekovú kategóriu je plne v kompetencii obce.

Z dotazníka sme vyseletovali skupinu obyvateľov obce Prochot nad 61 rokov – teda občanov v dôchodkovom veku ako aj občanov so zmenenou pracovnou činnosťou a zamerali sme sa na ich súčasnú sociálnu situáciu a sociálne služby ktoré by táto sociálna skupina vo svojej obci privítala.

Graf 6: Súčasná sociálna situácia občanov obce Prochot - „seniori“ - dotazník

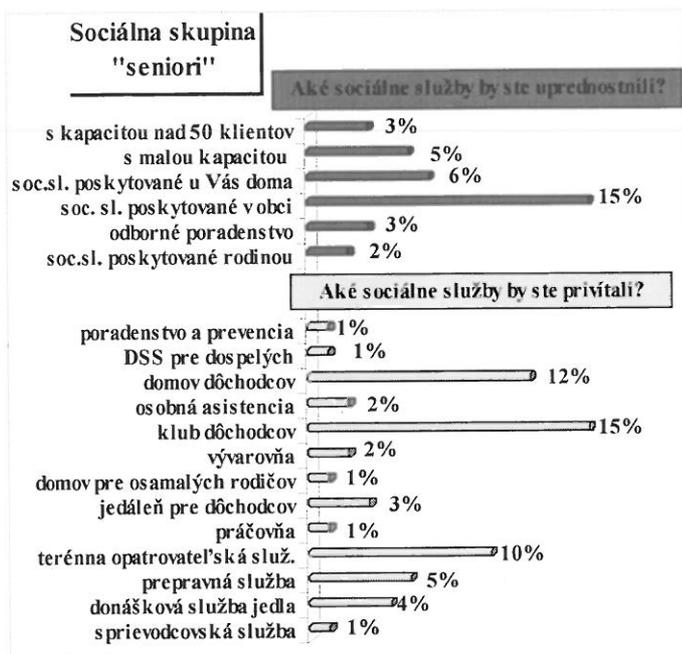
Komentár [P3]: Aj toto by som ja dala do kapitoly 2.

Z Graf 6 vyplýva, že 25 % (23 resp.) účastníkov dotazníka malo nad 61 rokov. Z tejto skupiny je 17 % (16 resp.) na dôchodku a 4 % (4 resp.) na plnom invalidnom dôchodku. Do skupiny seniorov sme zaradili aj občanov v produktívnom veku, ktorí sú poberateľmi čiastočného, alebo plného invalidného dôchodku. Do tejto skupiny respondentov sa zaradilo 4 % obyvateľov na plnom a 2 % obyvateľov na čiastočnom invalidnom dôchodku. Spolu celú sociálnu skupinu seniori tvorilo 31 % respondentov. Z celej skupiny seniorov 8 % respondentov uviedlo postihnutie nejakou chorobou, z toho jeden respondent uviedol zmyslové postihnutie, jeden respondent trpí duševnou chorobou a 5 respondentov uviedlo chronickú chorobu.

Veľmi dôležitým faktorom v plánovaní sociálnych služieb pre seniorov je ich rodinný stav. Z dotazníkového prieskumu vyplýva, že zo skupiny seniorov je až 11 % respondentov vdovou, alebo vdovcom a 2 % sú slobodní. Teda až 13 % respondentov (12 resp.) je, alebo v budúcnosti bude odkázaných na pomoc od rodinných príslušníkov, alebo iných sociálnych zariadení. Aj v tomto zmysle sa v obci vybudovalo zariadenie rodinného typu a z prieskumu je zrejmé jeho opodstatnenie. Najväčšími sociálnymi problémami seniorov je problém s mobilitou a nedostupnosťou zdravotníckej starostlivosti. K problémom s mobilitou by vo veľkej miere mohol prispieť bezbariérový prístup do zariadení dennej potreby. Jeden respondent uviedol problém s pracovnou integráciou a v tomto prípade sa jedná o osobu na čiastočnom invalidnom dôchodku. Veľmi závažajúcim faktorom je aj problém s vybavovaním úradných dokumentov – 4 % respondentov. Práve toto je sociálny problém, ktorý by sa dal promptne riešiť.

Graf 7: Dopyt sociálnych služieb občanmi obce Prochot - „seniori“ - dotazník

Graf 8 zobrazuje dopyt obyvateľov s nepriaznivým zdravotným stavom obce v oblasti sociálnych služieb. Čo sa týka poskytovania sociálnych služieb, preferovali by sociálne služby poskytované v obci (15 %), pričom buď v zariadení s malou kapacitou (5 %), alebo v domácom prostredí (6 %). Len 2 % z opýtaných by privítali sociálne služby poskytované rodinným príslušníkom. Takýto bol aj pôvodný predpoklad, pretože ľudia žijúci na vidieku skôr preferujú domáce prostredie pred sociálnym zariadením a na DSS sa obracajú len

v krízových situáciách. Respondenti zo skupiny seniorov by najviac vo svojej obci privítali, prípadne rozšírili v poradí denné centrum (15 %), domov dôchodcov (12 %) a terénnu opatrovateľskú službu (10 %). Klub dôchodcov má svoje opodstatnenie v činnosti a sociálnej sfére seniorov. V rámci rôznych aktivít obec podporuje spoločenské a voľno časové aktivity seniorov. Poskytuje priestory na stretnutia seniorov. Stretávať sa môžu na obecnom úrade a v kultúrnom dome. Aj napriek týmto faktom, táto sociálna služba zatiaľ v obci nie je naplno rozvinutá, hlavne z dôvodu absencie lídrov. Čo sa týka terénnej opatrovateľskej služby, obec zabezpečuje sociálne služby pre seniorov poskytovaním opatrovateľskej služby pre 1 dôchodcu z obce a donáškou obedov z jedálne pre 5 poberateľov.

Poskytovanie sociálnej služby umiestnením v domove sociálnych služieb a domove pre seniorov Jesienka sa rieši v rámci poradovníka.

Obec Prochot sa snaží naplňovať národné priority rozvoja sociálnych služieb zabezpečením sociálnej služby v DSS a DS u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej pomoci odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí. Obec vytvorila najmä organizačné a technické podmienky na vzdelávanie zamestnancov (rôzne druhy vzdelávacích aktivít, štúdium popri zamestnaní a pod) v sociálnej oblasti a tým vytvorila pracovné miesta pre obyvateľov.

Vízia: Dostatok komplexných služieb, ktoré umožnia obyvateľom s zotrvať, čo najdlhšie v ich prirodzenom prostredí a žiť plnohodnotný život.

3.1.1. Domov sociálnych služieb a domov pre seniorov Jesienka

klienti sociálnych služieb: občania odkázaní na pomoc inej osoby, seniori

zriaďovateľ: Obec Prochot

adresa: Prochot 39, 966 04

kontaktná osoba: Mgr. Katarína Krajčiová

telefón: 0917/694 437

e-mail: dss.prochot@gmail.com

kapacita zariadenia: 15 lôžok

prevádzkový čas: celoročný typ pobytu

Charakteristika zariadenia:

Domov sociálnych služieb pre dospelých prevádzkuje obec Prochot od 01.01.2009. Je to zariadenie rodinného typu, v ktorom žije v súčasnosti 15 klientov na rôznom stupni odkázanosti. Domov sociálnych služieb Jesienka vznikol z potreby umiestnenia pôvodného obyvateľstva obce Prochot v známom prostredí blízko rodinných príslušníkov.

O klientov sa stará 11 pracovníkov. V zariadení je v súčasnom období 15 klientov a to 3 muži a 12 žien. Dispozičné riešenie zariadenia tvoria 4 dvojlôžkové, 2 trojlôžkové a 1 jednolôžková izba so samostatným sociálnym zariadením.

Aktuálne čaká k decembru 2010 na umiestnenie 9 žiadateľov. Vzhľadom na zvýšený záujem obyvateľov obce o umiestnenie do tohto zariadenia s ohľadom na demografický vývoj obyvateľstva (starnutie obyvateľstva) je cieľom rozšíriť kapacitu DSS a DS Jesienka na 25 miest.

Vízia a poslanie: Poskytovanie sociálnych služieb celoročnou formou pobytu seniorom a zdravotne odkázaným občanom s cieľom ich integrácie, socializácie a individualizácie s dôrazom na dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd.

3.2. Zdravotne postihnutí občania

Celkový počet invalidných občanov poberaajúcich invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok nie je známy vzhľadom na ochranu osobných údajov a nedostupnosť týchto údajov.

Na základe dotazníka sme zdravotne postihnutých občanov rozdelili podľa zdravotného postihnutia uvedené v **Tab. 3**. Spolu sa do skupiny zdravotne postihnutých občanov zadelilo 18 % respondentov.

Tab. 3: *Analýza stavu zdravotne postihnutých občanov v obci Prochot - dotazník*

Postihnutie	Druh postihnutia	Počet občanov
Zmyslové postihnutie	Zrakové postihnutie	5
	Sluchové postihnutie	-
	Poruchy reči	-
Mentálne postihnutie	Mentálne postihnutie	1
Telesné postihnutie	Poruchy pohybového ústrojenstva	1
	Osoby na vozíku	-
Duševná choroba	Duševné ochorenia	2
Chronické ochorenia	Chronicky chorí občania	8
Spolu		17

Z dotazníka, ktorý vyplnilo 93 občanov obce Prochot túto skupinu tvoria 8 občanov na plnom a 2 občania na čiastočnom invalidnom dôchodku. Túto skupinu obyvateľom sme však systémovo zadelili do sociálnej skupiny seniori, aj keď 4 občania na plnom a 2 občania na čiastočnom invalidnom dôchodku sú v produktívnom veku. Jeden občan zo skupiny občanov do 26 rokov uvádza mentálne postihnutie, 1 % zastúpenie má telesné postihnutie (občan do 40 rokov) a 2 % obyvateľov sa zaradili k skupine občanov s duševnou chorobou (jeden občan z vekovej skupiny 15 – 26 rokov a jeden občan zo skupiny 41 - 60 rokov). Až 5 obyvateľov uvádza zrakové postihnutie a 8 občanov uviedlo chronické ochorenie. Z chronických ochorení respondenti uviedli vo veľkej miere srdcovo – cieвне ochorenia, rakovinu, problémy s chrbticou, ochorenie štítnej žľazy, angínu pectoris ako aj celiakiu.

Zdravotne postihnutí občania sú systémovo riešení poskytovaním rôznych foriem kompenzácie sociálnych dôsledkov zdravotného postihnutia, ktoré sú v kompetencii štátu. Sociálne služby pre túto skupinu občanov zabezpečuje a financuje USVaR. Pre obec v tomto čase zvláštne úlohy nevyplývajú. Úlohou obce pre túto skupinu občanov je vytvárať vhodné podmienky pre občiansky a spoločenský život a to najmä dostupnosť zariadení, služieb a občianskej vybavenosti. V tomto smere by sme chceli v budúcnosti riešiť bezbariérový prístup k zariadeniam dennej potreby pre občanov pohybovo zdravotne postihnutých. Ďalej vytvárať podmienky pre spoločenské aktivity týchto občanov a poskytovať im sociálne poradenstvo.

Vízia: Osoby so zdravotným postihnutím sú v čo najväčšej miere samostatné a nezávislé, je podporovaná ich snaha zamestnať sa a pracovať, vzdelávať sa a aktívne využívať voľný čas.

3.3. Sociálne poradenstvo a sociálna prevencia

Základné sociálne poradenstvo, ako originálnu kompetenciu obce, poskytuje obec prostredníctvom svojich zamestnancov. Ide o základné informácie, ktoré danú problematiku riešia. Zamestnanci obce okrem sociálnej oblasti riešia aj ďalšie časovo náročné agendy a kompetencie obce v sociálnej oblasti, vzhľadom na jej rozsiahlosť a rôznorodosť, pre riešenie sociálnych služieb a poskytujú sociálne poradenstvo § 19 zákona 448/2008. Sociálna prevencia je odborná činnosť na predchádzanie a zabraňovanie príčin vzniku, prehĺbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického alebo sociálneho vývinu. Špeciálne preventívne aktivity obec nerealizuje, ale vytvára podmienky pre deti a mládež na aktívne využívanie voľného času podporou športu a iných aktivít.

Sociálne poradenstvo pre nezamestnaných s pomocou pri hľadaní zamestnania s využívaním malých obecných služieb ako opatrenia pri dlhodobo nezamestnaných, aby neboli zbavení pracovných návykov.

Miera nezamestnanosti v obci k 31.10.2010 je 46 osôb, z toho 37 sú znevýhodnení.

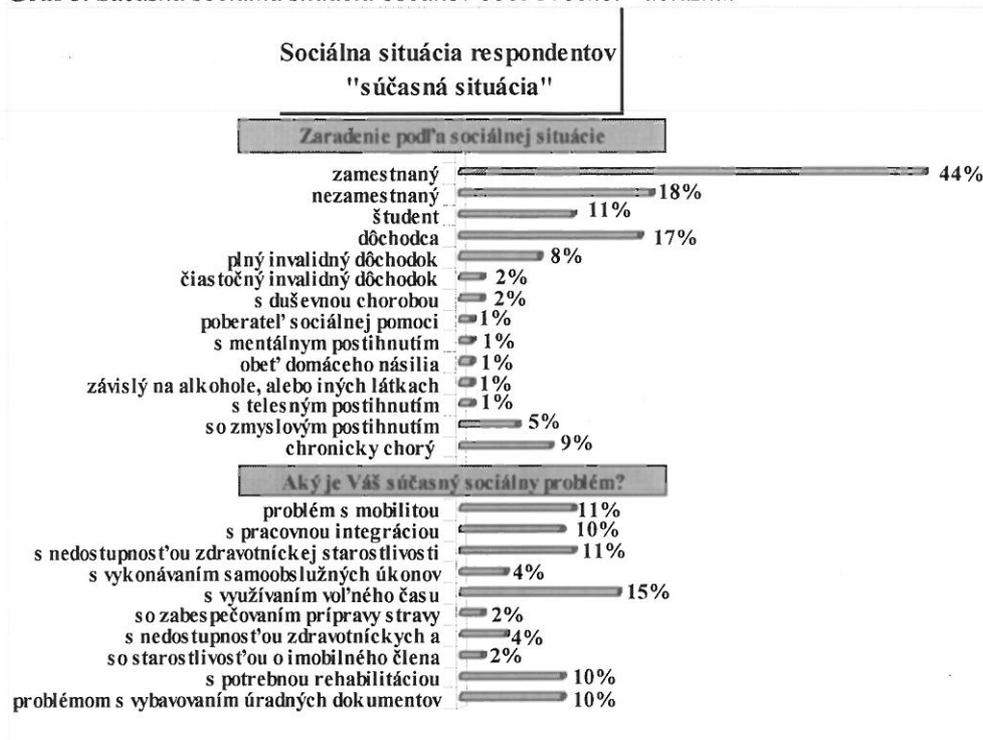
- Počet nezamestnaných občanov: 46
- Dlhodobo nezamestnaní : 24
- Nezamestnaní nad 50 rokov života: 13

3.4. Pomoc rodinám a deťom

Pre túto sociálnu skupinu obec žiadne sociálne služby neposkytuje. Pre rodiny v núdzi je poskytované základné sociálne poradenstvo. Do budúca je potrebné rátať s odbornou pomocou pre rodiny v kríze a rodiny so závislým členom. Alkoholizmus v rôznych fázach, ktorý sa v niektorých rodinách vyskytuje, môže viesť k narušeniu rodín a ich disfunkčnosti. Pre tieto rodiny je potrebné sprostredkovať špecializované sociálne poradenstvo a sanáciu prostredníctvom akreditovaných neštátnych subjektov.

Vízia: zodpovedné konanie v záujme blaha rodiny detí a mládeže, prevencia nepriaznivých situácií. Podpora a pomoc cieľovej skupine v prípade ohrozenia

Graf 8: Súčasná sociálna situácia občanov obce Prochot - dotazník

Z Grafickej závislosti nám jasne vyplýva nasledovná skutočnosť, že hlavným súčasným problémom zúčastnených respondentov je problém s využívaním voľného času – 15 % - kde ide hlavne o občanov v produktívnom veku. Aj vzhľadom na rôzne voľnočasové aktivity poskytované obcou, je zrejme táto oblasť ešte oblasťou prípadného zlepšovania.

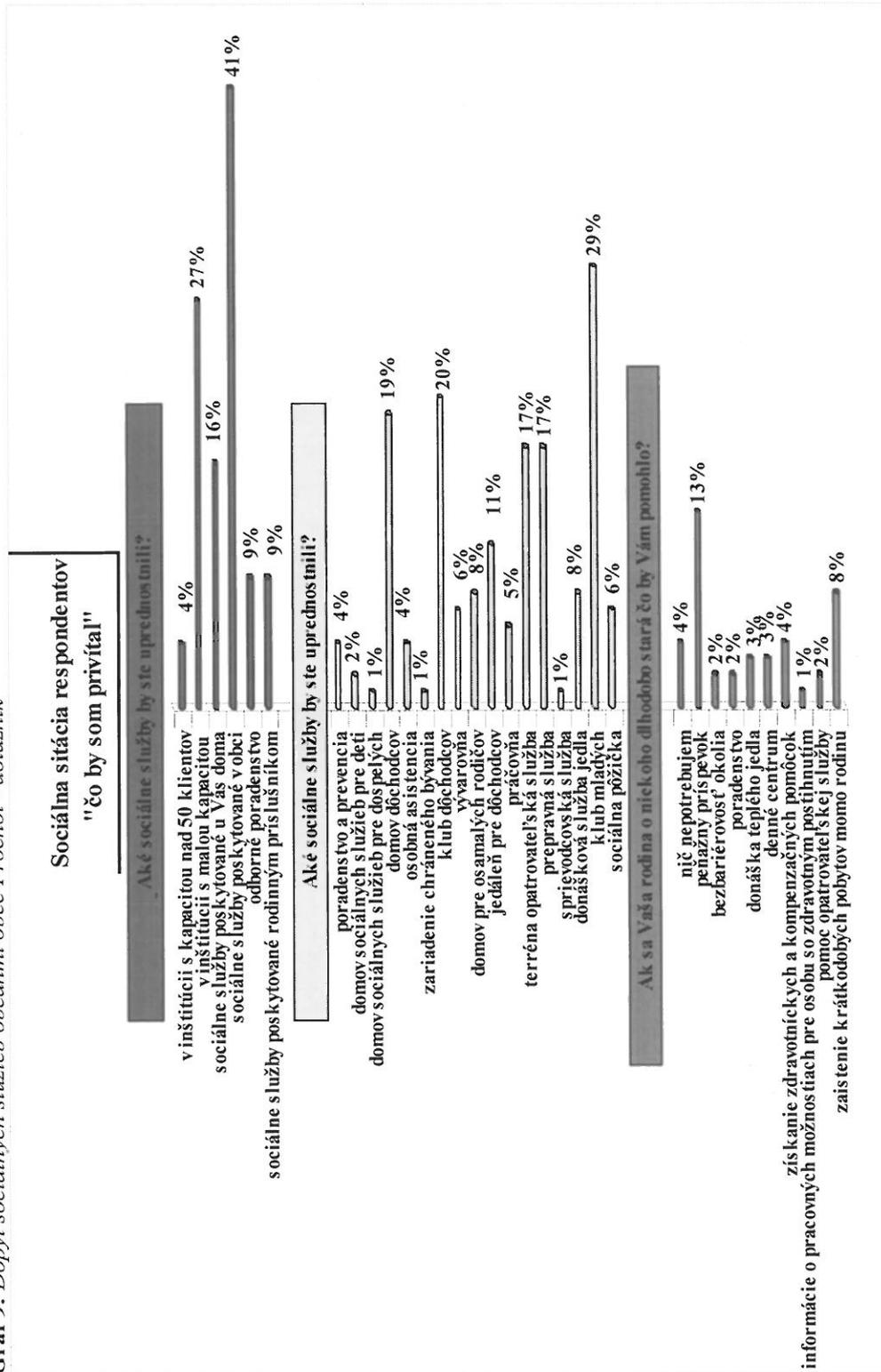
Veľký počet respondentov uvádza problém s mobilitou 10 % - ale z toho je 9 % v dôchodkovom veku.

Problém s pracovnou integráciou uviedlo 10 % respondentov – hlavne v produktívnom veku o čom značí aj vysoká miera nezamestnanosti z dotazníka 18 % - z počtu obyvateľov je to 8 %.

Nedostupnosť zdravotníckej starostlivosti s 11 % zastúpením hlavne z pohľadu seniorskej skupiny (9 %) je sociálny problém, ktorý sa v blízkej budúcnosti plánuje riešiť a aj poukázanie z verejného prieskumu k tomuto faktu prispel.

Za povšimnutie stojí ešte problém s potrebnou rehabilitáciou ktorý uviedlo 10 % respondentov a rovnaké percento uviedlo problém s vybavovaním úradných dokumentov. Základné sociálne poradenstvo, ako originálnu kompetenciu obce, poskytuje obec prostredníctvom svojich zamestnancov a každému občanovi obce poskytuje takéto poradenstvo bezplatne.

Graf 9: Dopyt sociálnych služieb občanmi obce Prochot - dotazník

Z Graf 9 ktorý reprezentuje dopyt po sociálnych službách tak existujúcich ktoré je potrebné rozšíriť, ako aj nových, je východiskovým bodom rozvoja sociálnych služieb v obci.

Hneď z prvej otázky „**Aké sociálne služby by ste uprednostnili?**“ je zrejmé z percentuálneho zastúpenia 41 %, že služby poskytované v obci. Hneď na druhom mieste v percentuálnom hodnotení s 27 % preferovanie sociálnych služieb v zariadení s malou kapacitou čo poukazuje na vysokú mienku kvality služieb existujúceho zariadenia v obci. Čo je tiež zaujímavým faktom z tohto hodnotenia je, že až 16 % opýtaných by preferovalo služby poskytované vo vlastnej domácnosti.

Z ďalšej dotazníkovej otázky „**Aké sociálne služby by ste uprednostnili?**“ je zrejmý deficit klubu mládeže a klubu dôchodcov (časť seniori). V ďalšom prieskume by bolo vhodné zamerať sa na konkrétne definovanie aktivít, realizovaných v klube mládeže a zaujať k tomu stanovisko. Obec disponuje priestorovým vybavením na realizovanie takýchto klubových aktivít, ale musí byť presne definovaná činnosť klubu aby nedochádzalo k znehodnocovaniu týchto priestorov ako sa v minulosti stávalo. Veľké zastúpenie v dotazníkovom prieskume mala terénna opatrovateľská služba (17 %) a prepravná služba (17 %). Opatrovateľská služba je jednou zo služieb poskytovaných obcou a je dostupná občanom obce po požiadaní o takúto službu. Čo sa týka prepravnej služby, takáto služba je poskytovaná zatiaľ len obyvateľom DSS a DS Jesienka. Ak by bolo potrebné v budúcnosti rozšíriť túto službu o obyvateľov obce, obecné zastupiteľstvo by prediskutovalo aj takúto požiadavku.

Z ďalšej dotazníkovej otázky „**Ak sa Vaša rodina o niekoho dlhodobo stará, čo by Vám najviac pomohlo?**“ je zrejmé, že v takomto prípade je najväčším pomocníkom peňažný príspevok. Čo je ale dôležité z tejto otázky je odľahčenie opatrovateľskej rodiny od každodenných úkonov potrebných v prípade opatrovanie zverenej osoby. 8 % z respondentov uviedlo zaistenie krátkodobých pobytov mimo rodinu a v tomto momente môžeme zase určitou mierou prispieť rozšírením existujúceho zariadenia DSS a DS Jesienka a takúto službu v plnej miere ponúknuť dotknutým rodinám.

4. Swot analýza v sociálnej oblasti v obci Prochot

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ existencia domova sociálnych služieb a domova pre seniorov Jesienka a) právo na poskytnutie sociálnych služieb rovnako všetkým občanom b) garancia zostatku z príjmu c) existencia a rozvoj vzdelávania pre oblasť sociálnych služieb d) dostatočná podpora tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v sociálnej oblasti ⇒ existencia opatrovateľskej služby a) pracovné miesta pre uchádzačov o zamestnanie ⇒ existencia sociálnej služby v jedálni – spojené s rozvozom stravy ⇒ existencia prepravnej služby ⇒ kvalifikovanosť sociálnych pracovníkov ⇒ komplexné poradenstvo v sociálnej problematike ⇒ spokojnosť s existujúcimi poskytovanými službami 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ nedostatočná kapacita zariadenia sociálnych služieb a domova pre seniorov Jesienka a) nedostatočná kapacita v zariadení ani v zariadeniach v blízkom okolí ⇒ nedostatočný počet zariadení dennej potreby s bezbarierovým prístupom ⇒ nevýhodná geografická poloha ⇒ obmedzená autobusová doprava ⇒ chýba lekárska služba ⇒ starnúce obyvateľstvo ⇒ narastajúci alkoholizmus ⇒ absencia nízkoprahových a terénnych služieb

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ využitie získania financií z fondov EÚ ⇒ spolupráca v rámci mikroregiónu ⇒ zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov ⇒ cielenie opatrení podľa miestnych potrieb ⇒ rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov ⇒ práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií ⇒ podpora a rozvoj dobrovoľníctva ⇒ umiestnenie osamelých občanov vo vybudovanom sociálnom zariadení ⇒ využitie štátnych fondov a ostatných doplnkových zdrojov financií ⇒ možnosť použitia 2 % z daní daňových subjektov na prioritné potreby Občianskeho združenia Jesienka na podporu aktivít DSS a ZpS Jesienka ⇒ rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby podľa záujmu 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii ⇒ veľká konkurencia pri získavaní financií z fondov EÚ ⇒ z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad (DSS a DS Jesienka; donáška jedla...) ⇒ nárast počtu obyvateľov vyžadujúcich sociálne služby ⇒ nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni ⇒ nepriaznivý štátny rozpočet a ekonomická situácia obce ⇒ zvyšujúca sa chorobnosť obyvateľstva ⇒ zdražujúce dopravné spojenie

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PROCHOT

5. AKČNÝ PLÁN

Ciel'ová skupina	Priority	Opatrenie / Aktivita	Časový harmonogram
Seniori	Podpora zotrvania seniora v prirodzenom prostredí	Zvýšiť podiel soc. služieb v domácom prostredí do roku 2017 Podpora poradenstva Poskytovanie bezplatného poradenstva seniorom	Rozpočet obce, VÚC, Eurofondy, finančné dary, OZ Jesienka 2010-2017 rozpočet obce, dotácie
	Rozvoj a rozšírenie pobytových sociálnych služieb	Skvalitniť a rozvíjať aktivity existujúceho zariadenia DSS a DS Jesienka (terapie, tvorivé dielne...) Rozšíriť kapacitu zariadenia o 10 lôžok. Realizácia vystavania celoročnej terasy so zariadenia prepojením s exteriérom prostredníctvom bezbariérového prístupu	2011-2014 rozpočet obce, dotácie, zdroje OZ - Jesienka
	Celkové zlepšenie života seniorov v obci	Podpora klubovej činnosti seniorov Bezplatné poskytovanie priestorov pre aktivity seniorov Zabezpečenie ordinovania praktického lekára	2010-2017 rozpočet obce, dotácie, granty
Zdravotne postihnutí	Podpora sociálneho poradenstva	Získavanie a aktualizácia informácií o poskytovaných soc. službách Poskytovanie bezplatného poradenstva	2011 rozpočet obce
	Bezbariérovosť a uľahčenie pohybu v obci	Bezbariérové prístupy Vytvorenie bezbariérových prístupov do verejných, kultúrnych, sociálnych inštitúcií	2013-2014 rozpočet obce, dotácie a granty
Rodiny, deti a mládež	Podpora voľno-časových aktivít	Poskytnutie voľných priestorov obecných objektov pre voľno časové aktivity Finančná podpora voľno časových aktivít a akcií	priebežne rozpočet obce

6. ZÁVER

Komunitné plánovanie sa uskutočnilo počas troch mesiacov, teda v relatívne krátkom čase, ale o to intenzívnejšie. Na základe podobných skúseností bol počet zúčastnených vysoký. Mnohí ľudia nemajú k novým veciam dôveru a pristúpia na spoluprácu, až keď uvidia prvé úspechy z realizovaných aktivít. Dôležité je vyvolať akciu – miestny potenciál sa určite prejaví.

Prostredníctvom rekonštrukcie, modernizácie a vybudovaním zariadenia sociálnych služieb sa zvýšila kvalita a humanizácia poskytovania sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj nedostatkových alebo chýbajúcich služieb v obci.

V súčasnosti obec Prochot poskytuje možnosť a príležitosť úplne využívať zdravotno-sociálne služby DSS a DS Jesienka. Pracovníci obecného úradu sú prví, ktorí prichádzajú do kontaktu s problémami občanov a snažia sa im byť nápomocní. Preto je prirodzené, že obec chce byť nablízku pri riešení núdzových alebo zlých sociálnych stavov svojich občanov. Obec naďalej bude zlepšovať, skvalitňovať sociálne služby a rozširovať ich sortiment. Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb je jednou z priorít a nástrojom k zvyšujúcej sa kvalite.

Sociálne vylúčené skupiny obyvateľov, osamelo žijúci rodičia s deťmi bez osobného vozidla, chorí, zdravotne postihnutí, seniori, či ľudia so zníženou mobilitou, majú sťažený prístup k lekárskej starostlivosti, liekom, ale aj ostatným sociálnym službám. Najviac potenciálne ohrození sú občania nad 60 rokov.

Dôležitým predpokladom bude naďalej viesť svojich občanov k zodpovednosti za svoju situáciu a k vzájomnej susedskej pomoci, aby sa zachovala tradícia svojpomoci, ktorou je známy slovenský vidiek. Nevyhnutné je aktivizovať mladšie generácie – tu žijúcich obyvateľov, podnecovať ich záujem o dianie, ale aj stav v obci, pretože si zatiaľ neuvedomujú, že územná sociálna vylúčenosť je ich budúcnosťou. Mladí zdraví ľudia nepociťujú problém s dopravou, nákupmi a dostupnosťou služieb. Je potrebné, aby sa stali súčasťou sociálneho systému v obci.

V komunitnom plánovaní ide o proces zisťovania potrieb, zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

V rámci monitorovania akčného plánu navrhujeme kontrolovať naplnenie tohto plánu 1x za rok, za účasti poslancov obecného zastupiteľstva.

Záverom by som chcela poďakovať tvorcom komunitného plánu, ktorí venovali svoj čas, vedomosti, osobné úsilie a prispeli k vzniku tohto dokumentu -RNDr. Vladimíre Jánošovej a Mgr. Kataríne Krajčiovej.

Darina Gajdošová
starostka obce

7. LITERATÚRA

- (1) Mini príručka pre Komunitné plánovanie sociálnych služieb,
PhDr. Helena Woleková, PhD.; Mgr. Marcela Mezianová
www.socia.sk/doc/naseprojekty/Priloha1_k_DP-miniprirucka.doc
- (2) Vízia vývoja Slovenskej republiky do roku 2020; Inštitút pre verejné otázky;
Hviezdoslavovo nám. 15; 811 02 Bratislava© IVO – Inštitút pre verejné otázky, 2002
www.government.gov.sk/6613/vizia-vyvoja-slovenskej-republiky-do-roku-2020-institut-pre-verejne-otazky.php

V Komunitnom plánovaní nám pomáhala aj veľké množstvo už vytvorených komunitných plánov pre mestá a obce v Slovenskej Republike zverejnených na internete.

Zákon 448/2008.